

KARTA KURSU

Nazwa	Socjologia dewiacji i przestępczości		
Nazwa w j. ang.	Sociology of Deviance and Crime		
Kod		Punktacja ECTS*	4
Koordinator	dr Justyna Tomczyk	Zespół dydaktyczny: dr Justyna Tomczyk	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem zajęć jest przybliżenie najważniejszych pojęć, modeli interpretacyjnych oraz teorii z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości. W centrum uwagi stawiane są mechanizmy, czynniki wpływu, przyczyny i konsekwencje wskazanych zjawisk. Analizie zostanie także poddane występowanie oraz skala zjawisk dewiacyjnych i przestępczych w Polsce i na świecie.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza socjologiczna; znajomość głównych pojęć i teorii.
Umiejętności	Umiejętność analizy i diagnozy zjawisk dewiacji i przestępczości.

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	<p>W01 Ma pogłębioną wiedzę o zjawiskach dewiacji i przestępczości (w wymiarze koncepcyjnym i operacjonalizacyjnym).</p> <p>W02 Ma pogłębioną wiedzę na temat instytucji społeczno-politycznych, które funkcjonują w Polsce i Europie, których celem jest m.in. zwalczanie przestępczości.</p> <p>W03 Rozumie relacje między dewiacją i przestępczością a polityką i ekonomią; dostrzega wzajemność powiązań.</p> <p>W04 Rozumie w sposób pogłębiony związki między dewiacją i przestępczością a cyklem strukturalnych zmian w społeczeństwie. Wskazuje rolę globalnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych w powstawaniu / eliminowaniu przestępczości.</p>	<p>K_W02, K_W03, K_W04, K_W10</p> <p>K_W09, K_W10</p> <p>K_W10</p> <p>K_W09, K_W10</p>
--	--	--

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>U01: Potrafi w sposób pogłębiony obserwować i interpretować dewiacje i przestępczość w Polsce i na świecie.</p> <p>U02: Potrafi stosować pojęcia, modele i koncepcje socjologii dewiacji i przestępczości do analizy procesów przemian we współczesnym społeczeństwie.</p> <p>U03: Dostrzega oddziaływania przestępczości na politykę i gospodarkę. Wykorzystuje wiedzę socjologiczną do opisu działań dewiacyjnych i przestępczych.</p>	<p>K_U01, K_U03, K_U04</p> <p>K_U03, K_U04</p> <p>K_U12</p>

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01: Potrafi uczestniczyć w dyskusji, formułować argumenty służące uzasadnieniu własnego stanowiska	K_K08
	K02: Rozumie znaczenie dyskusji i dialogu jako narzędzia poznania w naukach społecznych	K_K07
	K03: Respektuje zasady obowiązujące w dyskursie nauk społecznych	K_K08
	K04: Rozumie i docenia społeczną rolę socjologii i ekonomii jak nauk społecznych.	K_K04

Organizacja

Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		
Liczba godzin	10	10							

Opis metod prowadzenia zajęć

Metoda podająca – wykład informacyjny + elementy wykładu interaktywnego (10 godz.) + audytorium (10 godz.).

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	X								X	X			
W02	X								X	X			

W03	X								X	X			
W04	X								X	X			
U01	X									X			
U02	X									X			
U03	X												
K01	X												
K02	X												
K03	X												
K04	X												

Kryteria oceny	Ocena niedostateczna (ndst): student nie nabył zakładanej wiedzy, kompetencji i umiejętności na minimalnym poziomie, nie zna podstawowych pojęć i teorii z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości.
	Ocena dostateczna (dst): student potrafi omówić podstawowe teorie socjologiczne i koncepcje dewiacji; zna podstawowe pojęcia z zakresu przestępczości; potrafi w minimalnym stopniu odnieść te pojęcia do wybranych aspektów społecznej rzeczywistości.
	Ocena dostateczna plus (+dst): student potrafi omówić podstawowe teorie i koncepcje zjawisk dewiacji i przestępczości; potrafi wstępnie je zidentyfikować; zna podstawowe pojęcia z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości, potrafi w zadowalającym stopniu odnieść te pojęcia do wybranych aspektów społecznej rzeczywistości.
	Ocena dobra (db): student zna i potrafi omówić teoretyczne stanowiska w socjologii dewiacji i przestępczości; potrafi je zidentyfikować i wskazać ogólne mechanizmy; wykorzystuje pojęcia z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości do opisu zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych.
	Ocena dobra plus (+db): student zna i rozumie koncepcje oraz interpretacje dewiacji i przestępczości; potrafi je zidentyfikować oraz wskazać ogólne mechanizmy i czynniki wpływu; potrafi stosować teorie socjologicznych do analizy wybranych aspektów społecznej rzeczywistości.
	Ocena bardzo dobra (bdb): student zna i rozumie koncepcje i interpretacje dewiacji i przestępczości; potrafi je zidentyfikować oraz wskazać ogólne mechanizmy i czynniki wpływu; potrafi stosować teorie socjologicznych do analizy wybranych aspektów społecznej rzeczywistości; potrafi wstępnie prognozować dynamikę przestępczości.

Uwagi	-----
-------	-------

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Socjologia dewiacji, socjologia przestępczości, patologia społeczna, dezorganizacja społeczna, socjologia problemów społecznych: problemy definicyjne, wyjaśnienie podstawowych pojęć.
2. Związek socjologii dewiacji i przestępczości z innymi dyscyplinami naukowymi.
3. Kontrola społeczna i dewiacja jako przedmiot badań socjologicznych.
4. Związek socjologii przestępczości z kryminologią. Główne paradygmaty kryminologii.
5. Teorie dewiacji i przestępczości – kierunek strukturalny, kontroli społecznej, kulturowy, teorie podkultur, teorie reakcji społecznej.
6. Wybrane zagadnienia z patologii społecznych we współczesnym świecie: problematyka agresji i przemocy we współczesnym świecie (np. przemoc w rodzinie, szkole, pracy, wojsku, sektach, zjawisko terroryzmu, dzieciobójstwa, kazirodztwa), problem samobójstw, współczesne uzależnienia. Przestępczość nieletnich i młodocianych.
7. Problematyka przestępczości agresywnej (w tym seksualnej) ze szczególnym uwzględnieniem zabójstw.
8. Przestępczość ze względu na płeć, rasę, wiek, orientację seksualną.

Wykaz literatury podstawowej

- J. Błachut, A. Gaberle, K. Krajewski, *Kryminologia*, Gdańsk 1999.
- I. Pospiszyl, *Patologie społeczne*, Warszawa 2009.
- A. Siemaszko, *Granice tolerancji o teoriach zachowań dewiacyjnych*. Warszawa 1993.
- J. Kwaśniewski, *Dewiacja społeczna*, [w:] *Encyklopedia Socjologii*, Warszawa 1998
- J. Błuszkowski, *Paradoksy normalności i dewiacji*, [w:] *Paradoksy polityki*, red. M. Karwat, Warszawa 2007
- J. Pawłowska, *Pojęcie dewiacji w teorii etykietowania*, [w:] „Studia Socjologiczne” 1985, nr 1.
- A. Kojder, *Co to jest teoria naznaczania społecznego?*, [w:] „Studia Socjologiczne” 1980, nr 3.

Wykaz literatury uzupełniającej

M. Beisert, *Kazirodztwo. Rodzice w roli sprawców*, Warszawa 2004.
 E. Czerwińska-Jakimiuk, *Przestępczość młodocianych. Interpretacja zjawiska w świetle ogólnej teorii napięcia Roberta Agnew*, Kraków 2011.
 E. Durkheim, *Samobójstwo. Studium z socjologii*, Warszawa 2006.
Homofobia po polsku, red. Z. Sypniewski, B. Markocki, Warszawa 2004.
 C. Lombroso, *Tatuaż przestępcy*, Gdańsk 2014.
 K. Pospiszyl, *Przestępstwa seksualne*, Warszawa 2007.
 K. Marzec-Holka, *Dzieciobójstwo*, Bydgoszcz 2004.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Audytoryum	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie do egzaminu	30
Ogółem bilans czasu pracy		70
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4